

Κυκλική οικονομία: Η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για τη μείωση των αποβλήτων από τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης

Βρυξέλλες, 29 Σεπτεμβρίου 2022

Η Επιτροπή λαμβάνει σήμερα νομικά μέτρα κατά 11 κρατών μελών, καλώντας τα να επισπεύσουν την εφαρμογή της οδηγίας για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης, προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις των προϊόντων αυτών στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία. **Το Βέλγιο, η Δανία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Γαλλία, η Κροατία, η Λετονία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Φινλανδία** δεν έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί η πλήρης μεταφορά της οδηγίας.

Τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης συσσωρεύονται στις θάλασσες, τους ωκεανούς και στις παραλίες μας. Έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες να καταλήξουν στις θάλασσές μας σε σύγκριση με τα προϊόντα που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν, επειδή χρησιμοποιούνται μόνο μία φορά ή για λίγο, προτού απορριφθούν. Τα πλαστικά είναι βολικά, χρήσιμα και πολύτιμα υλικά, αλλά όταν απορρίπτονται προκαλούν βλάβη στο περιβάλλον και επηρεάζουν αρνητικά την οικονομία μας. Πάνω από το 80 % των αντικειμένων που ρυπαίνουν τις θάλασσες είναι πλαστικά τα οποία προκαλούν βλάβη στο περιβάλλον και ιδίως στα θαλάσσια είδη και τα πτηνά τα οποία πλήττονται άμεσα, και όταν διαλύονται σε μικροπλαστικά μπορούν να εισέλθουν επίσης στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα. Ο αρνητικός αντίκτυπος των απορριμμάτων πλαστικών στην οικονομία παρατηρείται σε τομείς όπως ο τουρισμός, η αλιεία και η ναυτιλία.

Στο πλαίσιο της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#), η Επιτροπή έχει προτείνει πολιτικές και δράσεις για μια κυκλική οικονομία, όπου τα πλαστικά χρησιμοποιούνται με πιο βιώσιμο τρόπο, επαναχρησιμοποιούνται και ανακυκλώνονται, μειώνοντας έτσι τα απόβλητα και τη ρύπανση και περιορίζοντας το κόστος καθαρισμού. Η [οδηγία για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης](#) αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της ευρωπαϊκής [στρατηγικής για τις πλαστικές ύλες](#) και του [σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία](#), καθώς ενθαρρύνει την παραγωγή και τη χρήση βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που δεν προκαλούν θαλάσσια απορρίμματα. Η οδηγία συμβάλλει επίσης στη [φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση στην ΕΕ](#), η οποία θα είναι προς όφελος της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος και της κλιματικής ουδετερότητας. Αποσκοπεί στη μείωση των πλαστικών απορριμμάτων στη θάλασσα κατά τουλάχιστον 50 % έως το 2030.

Επιβολή της οδηγίας για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης

Η οδηγία τέθηκε σε ισχύ στις 3 Ιουλίου 2019 και τα κράτη μέλη είχαν προθεσμία δύο χρόνια για να μεταφέρουν τη νομοθεσία στο εθνικό τους δίκαιο, έτσι ώστε οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία να αρχίσουν να εφαρμόζονται στην πράξη. Ωστόσο, δεν μετέφεραν όλα τα κράτη μέλη την οδηγία εντός της καθορισμένης προθεσμίας.

Αν ένα κράτος μέλος δεν θεσπίσει μέτρα για την πλήρη ενσωμάτωση των διατάξεων μιας οδηγίας της ΕΕ στο εθνικό του δίκαιο εντός της προθεσμίας μεταφοράς της, οι πολίτες δεν μπορούν να επωφεληθούν από τα οφέλη και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν.

Τον Ιανουάριο του 2022 η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει και απέστειλε, ως πρώτο βήμα, προειδοποιητικές επιστολές σε 16 κράτη μέλη που δεν είχαν ακόμη μεταφέρει πλήρως την οδηγία για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης στο εθνικό τους δίκαιο. Από αυτές τις 16 υποθέσεις, μία υπόθεση (Ισπανία) περατώθηκε στο πλαίσιο της δέσμης παραβάσεων του Ιουλίου και τέσσερις άλλες υποθέσεις περατώνονται σήμερα (Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο και Σλοβακία), καθώς έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα. Για δύο υποθέσεις εκκρεμεί η ανάλυση των μέτρων που διαβιβάστηκαν (Τσεχία και Μάλτα). Ωστόσο, επειδή **το Βέλγιο, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Κροατία, η Λετονία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Φινλανδία** δεν έχουν κοινοποιήσει ακόμη τα πλήρη μέτρα μεταφοράς της οδηγίας, η Επιτροπή αποφάσισε να τους απευθύνει αιτιολογημένες γνώμες. Τα οικεία κράτη μέλη έχουν πλέον προθεσμία δύο μηνών για να απαντήσουν και να λάβουν τα αναγκαία μέτρα. Διαφορετικά, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να παραπέμψει τις υποθέσεις στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτείνοντας την επιβολή χρηματοοικονομικών κυρώσεων.

Επιπλέον, **η Δανία και η Γαλλία** αρχικά είχαν αναφέρει ότι η μεταφορά της οδηγίας ήταν πλήρης,

αλλά μετά από ανάλυση, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι έλειπαν ορισμένες διατάξεις. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει προειδοποιητικές επιστολές και σ' αυτά τα κράτη μέλη. Η Δανία και η Γαλλία έχουν πλέον προθεσμία δύο μηνών για να απαντήσουν και να διορθώσουν την κατάσταση, διαφορετικά η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να τους απευθύνει αιτιολογημένη γνώμη.

Ιστορικό

Οι σημερινές **ενέργειες της Επιτροπής για την επιβολή της οδηγίας** αποσκοπούν στην προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τη ρύπανση που οφείλεται στα πλαστικά και στην παράλληλη προώθηση της ανάπτυξης και της καινοτομίας. Στηρίζουν τη μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη και κυκλική οικονομία και βοηθούν τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές της Ευρώπης να πρωτοστατήσουν παγκοσμίως στην παραγωγή και τη χρήση βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων για την αποφυγή των θαλάσσιων απορριμμάτων και της ρύπανσης των ωκεανών, αντιμετωπίζοντας ένα πρόβλημα με παγκόσμιες επιπτώσεις.

Τα **βασικά μέτρα** που πρέπει να λάβουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης είναι τα εξής:

- **Να αποτρέπουν τη διάθεση πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης στην αγορά όταν οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις είναι εύκολα διαθέσιμες και οικονομικά προσιτές.** Αυτό ισχύει για τα δέκα πλαστικά απόβλητα μίας χρήσης που απαντώνται συχνότερα στις παραλίες της Ευρώπης: μπατονέτες, μαχαιροπίρουνα, πιάτα, καλαμάκια και αναδευτήρες, μπαλόνια και καλαμάκια στήριξης μπαλονιών, δοχεία τροφίμων και ποτών, αποσίγαρα, πλαστικές σακούλες, συσκευασίες, υγρά μαντηλάκια και προϊόντα ατομικής υγιεινής. Μαζί με τα αλιευτικά εργαλεία, αντιπροσωπεύουν το 70 % του συνόλου των θαλάσσιων απορριμμάτων στην ΕΕ.
- **Μείωση της κατανάλωσης δοχείων τροφίμων και ποτών** και προώθηση εναλλακτικών ειδών που μπορούν να επανχρησιμοποιηθούν.
- Θέσπιση **προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού** για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί καλύπτουν το κόστος της συλλογής αποβλήτων, της συγκέντρωσης στοιχείων και της υποβολής εκθέσεων και του καθαρισμού των απορριμμάτων που προκύπτουν από τα εν λόγω προϊόντα.
- **Συλλογή του 90 %** των πλαστικών **φιαλών ποτών** μίας χρήσης **έως το 2029**, για παράδειγμα μέσω συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Επιπλέον, ισχύουν οι απαιτήσεις σχεδιασμού των προϊόντων: οι φιάλες ποτών θα πρέπει να περιέχουν ελάχιστες ποσότητες ανακυκλωμένου πλαστικού, ενώ τα καπάκια και τα καψύλια δεν θα πρέπει να αποσπώνται από τη φιάλη.
- Θέσπιση **απαιτήσεων επισήμανσης** για τα πλαστικά ποτήρια μίας χρήσης, τα προϊόντα ατομικής υγιεινής και τα προϊόντα καπνού. Για να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της πρόκλησης απορριμμάτων, το κοινό πρέπει να ενημερώνεται για την παρουσία πλαστικού στο προϊόν και για τους τρόπους ορθής διάθεσής του.
- Οι κατασκευαστές **αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστικό θα υποχρεωθούν να καλύπτουν το κόστος της συλλογής των αποβλήτων από τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, καθώς και το κόστος μεταφοράς και επεξεργασίας τους. Θα καλύπτουν επίσης το κόστος των μέτρων ευαισθητοποίησης.

Συγκεκριμένοι στόχοι που καθορίζονται από την οδηγία:

- Το 77 % των πλαστικών φιαλών θα πρέπει να συλλέγεται χωριστά έως το 2025 και το ποσοστό αυτό να αυξηθεί στο 90 % έως το 2029.
- Το 25 % του ανακυκλωμένου πλαστικού θα πρέπει να ενσωματώνεται σε φιάλες ποτών PET από το 2025, και από το 2030 το 30 % σε όλες τις πλαστικές φιάλες ποτών.

Όπως κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ, η διαδικασία επί παραβάσει προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να κινεί νομικές διαδικασίες κατά κρατών μελών που δεν διασφαλίζουν την έγκαιρη και ορθή μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό τους δίκαιο.

Θεσπίζονται περιβαλλοντικοί κανόνες για την αποφυγή επιβλαβών επιπτώσεων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, οι οποίοι αντικατοπτρίζουν τα πλέον πρόσφατα υγειονομικά και τεχνικά στοιχεία. Η πλημμυρής εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών πολιτικών έχει περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό κόστος για την κοινωνία και δημιουργεί άνισους όρους ανταγωνισμού για τους οικονομικούς φορείς.

Για περισσότερες πληροφορίες:

[Διαδικασία επί παραβάσει](#)

[Επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ: Οφέλη και επιτεύγματα](#)

[Διαδραστικός χάρτης υποθέσεων παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην ΕΕ](#)

[Μελέτη για την αξιολόγηση των οφελών που προκύπτουν από την επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ](#)

[Μελέτη: Το κόστος της μη εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ](#)

Όσον αφορά τις βασικές αποφάσεις της δέσμης παραβάσεων του Σεπτεμβρίου 2022, βλ. [MEMO](#).

IP/22/5731

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Adalbert JAHNZ](#) (+ 32 2 295 31 56)

[Daniela STOYCHEVA](#) (+32 2 295 36 64)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)